

Zahtevamo pravico do zagovora pri sofinanciranju nevladne kulture.

Predsednici Republike Slovenije Nataši Pirc Musar,
predsednici Državnega zbora Republike Slovenije Urški Klakočar Zupančič,
predsednici Odbora za kulturo Državnega zbora RS Sari Žibrat,
predsedniku Državnega sveta Republike Slovenije Marku Lotriču,
ministrici za kulturo Republike Slovenije Asti Vrečko,
predsednici Evropske komisije Ursuli von der Leyen,
predsedniku Evropskega sveta Charlesu Michelu,
predsednici Odbora za kulturo in izobraževanje Evropskega parlamenta Sabine Verheyen

PETICIJA

Zahtevamo, da Ministrstvo za kulturo RS pri ocenjevanju razpisov na področju sofinanciranja kulturnih projektov ponovno uvede pravico do zagovora prijavitelja in možnost mediacije še pred izdajo pravnomočne odločbe.

ZAKAJ JE TO POMEMBNO?

Ministrstvo za kulturo je v 2016 to pravico enostransko in brez kakršnekoli javne razprave ukinilo.

Sofinanciranje nevladnih organizacij na področju kulture poteka z razpisi, ki jih izda Ministrstvo za kulturo. Prijave ocenjuje strokovna komisija. Čeprav je opredeljena kot svetovalni organ ministra, je glavni odločevalec pri sofinanciranju (20. in 113. člen ZUJIK), kar se izključuje. Ocene strokovne komisije so pogosto neobjektivne, pristranske ali zavajajoče, prijavitelj se lahko pritoži zgolj na Upravno sodišče, ki primer obravnava zgolj po postopkovni strani, po vsebinski pa ne in zadevo vrne v ponovno odločanje, kjer jo ocenjuje ista strokovna komisija.

Sedanji način odločanja podeljuje na razpisu izbrani strokovni komisiji neomejeno moč. Ta ne podeljuje zasebnih, ampak javna sredstva. Razen Upravnega sodišča, ki preverja le postopkovno stran, pa nihče ne nadzoruje njenega dela. Strokovne komisije lahko pri svojem delu naredijo namerne ali nenamerne napake in tako iz sofinanciranja izločijo do sofinanciranja upravičene prijavitelje, ki pa se ne morejo zagovarjati. Nekateri ugledni prijavitelji so morali zaradi odločitev komisije ustaviti izvajanje projektov ali pa so bili pri tem močno omejeni in so jih izvedli le z izjemnim naporom in vztrajnostjo.

Pravica do zagovora z možnostjo mediacije je edini inštrument, ki trajno omogoča korektno ocenjevanje strokovnih komisij ter preprečuje njihovo arbitrarnost in samovoljo. Vrhunskim nevladnim projektom omogoča nadaljevanje in obstoj ne glede na trenutno politično klimo ali druge parcialne interese. Prav zato bi morala biti tudi v interesu Ministrstva za kulturo.

Z umikom pravice do zagovora je kršen tudi 6. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Pravico do zagovora z možnostjo mediacije in nujen dialog med prijaviteljem in strokovno komisijo vključujejo tudi predvolilne obljube ministričine stranke Levica iz leta 2022: »Sanacija škode zadnjih dveh let še zlasti zaradi neupoštevanja strokovnih mnenj, potreba po korenitih spremembah, izgradnja novih temeljev za celosten in skladen razvoj vseh sektorjev v kulturi ter vzpostavitev dialoga in ureditev področja nevladnega sektorja«. Pravica do zagovora z možnostjo mediacije je osnovni gradnik dialoga.

Zato zahtevamo, da Ministrstvo za kulturo takoj vzpostavi pravico do zagovora z možnostjo mediacije. Zahtevamo tudi revizijo vseh prijav od 2016 do danes, ki so bile brez pravice do zagovora zavržene.

Niko Houška
Jasna Nadles
Klemen Ramovš
Petra Vrh Vrezec
Milan Vrsajkov